



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye, çay tarım alanlarının genişliği bakımından, dünyada üretici ülkeler arasında 7 nci, kuru çay üretimi yönünden 5 inci, yıllık kişi başına tüketim bakımından ise 4 üncü sırada yer almaktadır.

ÇAYKUR ülkemizde üretilen kuru çayın % 65'ini, özel sektör de % 35'ini üretmektedir. ÇAYKUR'un 46 adet, özel sektörün ise 230 adet yaş çay işleme fabrikası bulunmaktadır. ÇAYKUR'un üretim kapasitesi 6760 ton/gün, özel sektörün ise 8746 ton/gündür.

Çay bitkisinin 100 yıl kadar ömrü bulunmaktadır. Arada kısmen yeni dikimler olsa da Cumhuriyetin ilk yıllarında dikilen çay bitkileri 75 yaşına ulaşmıştır. Acilen sürdürülebilir tarıma geçilmediği takdirde 25 yıl sonra Doğu Karadeniz bölgesindeki çay bitkilerinden verim alınamayacaktır. Bu doğrultuda ilk ve en büyük adım bir özel firma tarafından atılmış, sürdürülebilirlik sertifikasını alarak, bölgede gerekli adımları atmaya başlamıştır.

Bazı özel sektör işletmeleri genel olarak uygun standartlarda üretim yapmadığından pazarda yeterince tutunamamakta, dolayısıyla ÇAYKUR ambalajlarının birçoğunu önce taklit, daha sonraları da renk ve tasarım olarak ambalajın sahtesini basmak suretiyle piyasaya girerek büyük ölçüde haksız rekabete yol açmakta ve vergi kaybına sebep olmaktadır. Bu konuda ÇAYKUR'un yaptığı mücadele de yetersiz kalmaktadır.

Piyasada poşet çay olarak tabir edilen birçok ürünün içinde boya vb. insan sağlığına zararlı olabilecek katkı maddelerinin bulunması vatandaşlarımızı tedirgin etmektedir.

Çay üretimi açısından sürdürülebilir tarımın gelişimini sağlamak, insan sağlığına zarar veren kimyasal maddeler içeren sahte ve kaçak çayların üretim ve yurda girişini engellemek için konunun araştırılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, TBMM İktüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca "Meclis Araştırması" açılmasını arz ve talep ederiz.

S. TAMM
Serap Karakaya
Bilal Aygün
Hatice Çavuş
İzmit MV

~~Ali Sarıbaş~~
Ali Sarıbaş
Çarabkale MV

Dr. Celal DİNÇER
İstanbul Milletvekili

H. S. Aksoy
H. Aksoy
Hasan ÖZKES
İstanbul MV

S. İ. Halkın
Kardelenoğlu
Giresun

...706... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Refik Ergülmez	Hatay	
Musa Çam	Hatay	
Haydar Akar	Kocaeli	
Ramiz Topal	Amasya	
Bilent Tazcan	Aydın	
Mehmet Ali Ediboğlu	HATAY	
Ali Demircan	Adana	
Ali Rıza Öztürk	Mersin	
İhsan KALKAVAN	Samsun	
Emre Köprülü	Tekirdağ	
Mehmet Hilal Kaplan	Kocaeli	
Kamer Genç	Tunceli	
Şümuk Sarıtaş	Balıkesir	
İlhan Dönmez	Bursa	
Recep Gürkan	Edirne	
Ali İzzetli	İstanbul	

GEREKÇE

Türkiye’de çay tarımı Doğu Karadeniz Bölgesinde Gürcistan sınırından başlayarak Ordu ilinin Fatsa ilçesine kadar olan kuşakta yapılmaktadır. Bu bölge içerisinde başta Rize olmak üzere Ordu, Giresun, Trabzon ve Artvin illerinde çay yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bu bölge dünyada çay yetiştiriciliği yapılan alanlar içerisinde en üst bölgeler arasında yer almaktadır. Gürcistan sınırından Trabzon ilinin Araklı ilçesine kadar olan alan Türkiye’de çay yetiştirilmesi bakımından en elverişli ve birinci derecede verimli çay üretim alanlarını oluşturmaktadır. Çay Doğu Karadeniz Bölgesinde yaşayan halkın en önemli gelir kaynaklarından birisini teşkil etmektedir.

Çay sektörünü olumsuz etkileyen en önemli faktörlerden biri de ülkemize giren yabancı menşeli çaylardır. Türkiye’de yılda yaklaşık 225 bin ton civarında çay tüketilmektedir. Bu miktarın 110-115 bin tonunu ÇAYKUR çayları, 80-85 bin tonunu özel sektör çayları, 25-30 bin tonunu da yabancı menşeli çaylar oluşturmaktadır. Dolayısıyla özellikle Güney Doğu Anadolu, Doğu Akdeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi sınır illerinde yoğunlukla yabancı menşeli çaylar tüketilmektedir. Tüketilen miktarın genel tüketim içerisindeki payı %10-15 civarında olduğu halde, bu miktarın ancak %10’luk bölümünün resmi ithalat yoluyla yurda sokulduğu bilinmektedir.

Ülkemizde her 100 kişiden 96’sının güne bir bardak çay içerek başladığı düşünüldüğünde gerek çay fidelerinin yenilenerek sürdürülebilir tarım politikalarına başlanması gererekse sağlığa zararlı kaçak veya sahte ürünlerle mücadele yollarının belirlenmesinin önemi daha iyi anlaşılacaktır.